

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 216/22

2022 m. gruodžio 22 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-530/20 | *EUROAPTIEKA*

Latvijos teisės aktai, kuriais draudžiama vaistų reklama, grindžiama kainomis, pardavimo su nuolaida pasiūlymais ar bendru vaistų ir kitų produktų pardavimu, neprieštarauja ES teisei

Toks reklamos turinys skatina neracionalų vaistų vartojimą ir valstybės narės turi jį uždrausti

Direktyva 2001/83¹ suderinamos vaistų reklamos nuostatos, nustatant tokiai reklamai taikomas sąlygas, apribojimus ir draudimus, kad būtų apsaugota visuomenės sveikata.

„EUROAPTIEKA“ SIA yra farmacinę veiklą Latvijoje vykdanči ribotos atsakomybės bendrovė. 2016 m. Latvijos visuomenės sveikatos inspekcija uždraudė jai skelbti vaistų pardavimo su nuolaida reklamą, remdamasi nacionaline nuostata, pagal kurią draudžiama vaistų reklama, grindžiama kainomis, pardavimo su nuolaida pasiūlymais ar bendrais vaistų ir kitų produktų pardavimais. Siekdama, kad ši nuostata būtų panaikinta, 2020 m. EUROAPTIEKA pateikė skundą Latvijos Konstituciniam Teismui; ji kėlė klausimą dėl šios nacionalinės nuostatos teisėtumo, atsižvelgiant į Direktyvą 2001/83.

Šis teismas klausia Teisingumo Teismo, kaip reikia aiškinti sąvoką „vaistų reklama“, kaip ji suprantama pagal tą direktyvą, ir ypač – ar ši sąvoka apima taip pat ir neapibrėžtų vaistų reklamą, t. y. tokią reklamą, kai reklamuojami vaistai apskritai arba neidentifikuotų vaistų visuma. Jis taip pat klausia Teisingumo Teismo, ar nagrinėjamoje nacionalinėje nuostatoje numatytas vaistų reklamos, grindžiamos kainomis, pardavimo su nuolaida pasiūlymais ar bendrais vaistų ir kitų produktų pardavimais, draudimas suderinamas su minėta direktyva.

Šios dienos sprendime Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) pirmiausia nurodo, kad **sąvoka „vaistų reklama“ apima bet kokios formos informacijos teikimą, pirkėjų paiešką ar pasiūlymus, skatinančius tiek konkretaus vaisto, tiek neapibrėžtų vaistų skyrimą, tiekimą, pardavimą ar vartojimą.**

Iš tiesų Direktyvoje 2001/83 ši sąvoka apibrėžta labai plačiai, kaip apimanti informacijos rinkimą, pirkėjų paiešką ar skatinimą „bet kokia forma“, įskaitant, be kita ko, „vaistų reklamą visuomenei“.

Be to, jei į Direktyvos 2001/83 taikymo sritį nebūtų neįtraukta neapibrėžtų vaistų reklama, joje nustatyti draudimai, sąlygos ir apribojimai, reklamai taikomi dėl rizikos, kuri gali kilti dėl perteklinio ir neapgalvoto vaistų vartojimo, iš esmės prarastų savo naudingą poveikį, o esminis tikslas apsaugoti visuomenės sveikatą, kurio siekiama šia direktyva, būtų iš esmės pažeistas.

Šiuo atveju Teisingumo Teismas mano, kad toks **informacijos, skatinančios pirkti vaistus, skleidimas,**

¹ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001, p. 67; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 69), iš dalies pakeista 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/27/EB (JO L 136, 2004, p. 34; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 34 t., p. 262).

pagrindžiant tokio pirkimo būtinybę kainą, skelbiant pardavimo su nuolaida pasiūlymą ar nurodant bendrą pardavimą su kitais vaistais ar produktais, koks yra uždraustas pagal nacionalinę nuostatą, ginčijamą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, vykdomas siekiant reklamos tikslo. Teisingumo Teismo teigimu, toks informacijos skleidimas **patenka į „vaistų reklamos“ sąvoką**, net jei ši informacija yra susijusi su neapibrėžtais vaistais.

Dėl tokios nacionalinės nuostatos suderinamumo su Direktyva 2001/83 Teisingumo Teismas pažymi, kad nekompensuojamųjų nereceptinių vaistų, kurie konkrečiau aptariami šioje nacionalinėje nuostatoje, reklama iš esmės yra leidžiama pagal šią direktyvą. **Vis dėlto siekdamas išvengti pavojaus visuomenės sveikatai valstybės narės privalo uždrausti bet kokią reklamos turinį, kuris gali skatinti neracionalų tokių vaistų vartojimą.**

Teisingumo Teismas pabrėžia, kad **nekompensuojamųjų nereceptinių vaistų reklama gali turėti ypač didelę įtaką galutinių vartotojų vertinimui ir pasirinkimui**, susijusiam su vaisto kokybe ir reikalingu nusipirkti kiekiu. Be to, kaina grindžiama vaistų reklama ir pardavimo su nuolaida pasiūlymų arba bendro vaistų ir kitų produktų pirkimo reklama **gali paskatinti galutinius vartotojus pirkti ir vartoti tuos vaistus remiantis ekonominiu kriterijumi, neatlikus objektyvaus vertinimo, pagrįsto vaistų terapinėmis savybėmis ir konkrečiais mediciniais poreikiais**. Toks reklamos turinys taip pat **prilygina vaistus kitiems vartojimo produktams**, kuriems paprastai taikomos nuolaidos ir kainos mažinimas.

Teisingumo Teismo teigimu, **kainą grindžiama reklama ir akcinių pasiūlymų arba bendro vaistų ir kitų produktų pirkimo reklama skatina neracionalų ir perteklinį nekompensuojamųjų nereceptinių vaistų vartojimą**. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme nagrinėjama nacionalinė nuostata, kuria draudžiama skleisti tokį reklamos turinį, yra suderinama su Direktyva 2001/83/EB.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas ir santrauka](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

